UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
Prírodovedecká fakulta

Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov spokojnosti študentov s výučbou

Zimný semester akademického roka 2017/2018

1. Úvod.

Aj v tomto akademickom roku sa hodnotenia výučby jednotlivých predmetov realizuje jednotnou formou na základe spoločných dotazníkov na úrovni univerzity. Pre hodnotenie zimného semestra bol elektronický prístup k dotazníkom v akademickom informačnom systéme AIS2 aktívny v čase 1.2. – 26.2. 2018. Okrem tohto centrálneho prieskumu si niektoré ústavy a vyučujúci organizovali vlastné prieskumy.

Univerzitný dotazník umožňuje študentovi hodnotiť všetky predmety, ktoré mal zapísané v danom semestri. Jedného predmetu sa týka 20 otázok, rozdelených do piatich blokov:
1 - Kvalita prednášky, výklad, dostupnosť
2 - Štruktúra a celková kvalita cvičení, seminárov
3 - Priebežné hodnotenie a skúška
4 - Sebahodnotenie a celkové zhodnotenie predmetu
5 - Ďalšie postrehy (slovné komentáre)

Všetky otázky boli formulované v tvare pozitívneho tvrdenia. Príklady použitých tvrdení sú:
Prednáška mala logickú štruktúru a jasne stanovené ciele.
Cvičenia boli organizačne dobre zvládnuté, cvičiaci vhodne metodicky usmerňoval študentov.
Priebežné hodnotenie bolo objektívne a dobre zdôvodnené.

Študenti odpovedali voľbou jednej z piatich možností, u každej je uvedené jej bodové vyjadrenie:
1 - Určite áno, 2 - Skôr áno, 3 – Aj áno aj nie, 4 – Skôr nie, 5 – Určite nie.
Študent mal aj možnosť nehodnotiť niektorú z položených otázok.

Do prieskumu spokojnosti sa zapojilo **223 študentov PF UPJŠ, čo predstavuje 26,7 % študentov prvého a druhého stupňa** zapísaných na fakulte v akademickom roku 2017/2018. Túto úroveň zapojenia nie je možné považovať za uspokojivú a umožňujúcu spoľahlivé štatistické vyhodnotenie výsledkov. Niektoré popisné štatistiky uvádzame nižšie, ale iba na základe štatistického vyhodnotena odpovedí bez uváženia ostatných súvislostí nie je možné odvodiť relevantné závery o kvalite výučby, o to viac, že vzorka zapojených študentov nie je reprezentatívna.

Jednou z príčin nízkeho zapojenia študentov je časová náročnosť vyplnenia dotazníka. Zachytili sme však aj pochybnosti študentov o zaručení anonymity hodnotení. Aj na strane vyučujúcich sa objavili pochybnosti o tom, či hodnotenia pochádzali naozaj od našich študentov a nie od

nejakých narušiteľov so zlomyseľnými zámermi. Domnievame sa, že by bolo vhodné dôkladnejšie vysvetliť, možno na stretnutí zástupcov riaditeľov ústavov pre pedagogickú činnosť a zástupcov študentov s autormi implementácie dotazníkov, spôsob a potrebu identifikácie respondenta a následné zabezpečenie jeho anonymity v informačnom systéme.

Najviac konkrétnych informácií poskytli slovné hodnotenia. Často obsahovali vcelku konštruktívne návrhy alebo požiadavky na úpravu organizácie prednášok alebo cvičení. Príkladom takého konštruktívneho návrhu je požiadavka o poskytnutie grafických materiálov v elektronickej alebo papierovej forme, aby bolo možné robiť si poznámky priamo do nich. Študentov by sme však mali povzbudiť, aby takéto návrhy podávali už v priebehu semestra a nie až po jeho skončení, keď už nemôžu pozitívne ovplyvniť priebeh ich štúdia tohto predmetu.

Ak sa objavia negatívne hodnotenia, študenti právom požadujú informáciu o tom, aké riešenie bolo prijaté na nápravu. Negatívne vyjadrenia študentov je však samozrejme potrebné hodnotiť aj v kontexte iných súvislostí. Môže sa totiž ukázať, že zo strany študentov ide o neadekvátne očakávania, nepochopenie alebo napríklad problémy spojené s adaptáciou na vysokoškolské štúdium. Vedenie fakulty však nemieni tolerovať prípady, kedy by študent mal byť postihovaný za svoje kritické vyjadrenia.

2. Hodnotenie výučby - výsledky

Tabuľka č. 1 obsahuje prehľad počtu hodnotených vyučujúcich a počtu hodnotených predmetov podľa jednotlivých ústavov. Väčší počet vyučujúcich a predmetov na ÚINF je spôsobený tým, že k tomuto ústavu boli započítaní aj zamestnanci, ktorí zabezpečujú blok predmetov súvisiacich so systémom SAP.

	ÚBEV	**ÚCHV**	**ÚFV**	**ÚGE**	**ÚINF**	**ÚMV**	**Spolu**
Počet vyučujúcich	44	39	31	14	25	32	185
Počet predmetov	41	46	38	14	48	30	217

Tabuľka 1. Počty hodnotených vyučujúcich a predmetov.

Priemerný počet respondentov hodnotiacich jedného vyučujúceho bol 5 a medián 3. Pritom až 60 vyučujúcich dostalo hodnotenie iba od jediného študenta. Nemôžeme však povedať, že v prípade väčšieho absolútneho počtu študentov hodnotiacich jedného vyučujúceho je toto hodnotenie automaticky hodnovernejšie. Najvyšší počet respondentov na jedného vyučujúceho bol 25, pritom počet študentov bakalárskeho a magisterského štúdia, zapísaných na predmety tohto vyučujúceho bol 130, takže ide o návratnosť na úrovni 19%. Na druhej strane,vyskytol sa predmet, ktorý hodnotili iba traja študenti, pričom to boli všetci študenti, ktorí za tento predmet získali hodnotenie na skúške.

Vyhodnotili sme jednotlivých vyučujúcich podľa udelenej priemernej známky za všetky ním vyučované predmety. Tabuľka 2 zobrazuje, koľko percent zo všetkých hodnotených učiteľov ústavu získalo známku v danom intervale. Pozitívne vnímame, že väčšina priemerných známok bola do 1,9, čo znamená prevažne hodnotenia Určite áno a Skôr áno. Jediná vyučujúca bola hodnotená priemernou známkou horšou ako 3. Táto vyučujúca však nebola úspešná na ostatnom výberovom konaní, a pri rozhodovaní výberovej komisie zavážili aj dlhodobejšie dosahované horšie hodnotenia od študentov.

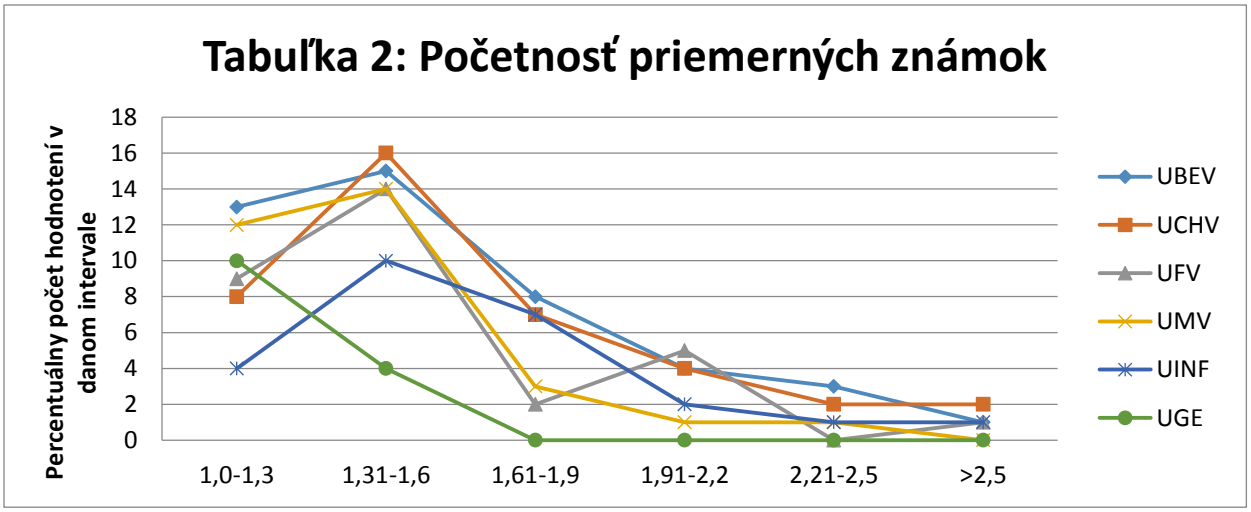

Druhým problematickým prípadom bol vyučujúci, ktorého slovne veľmi negatívne hodnotil jediný zo šiestich študentov zapísaných na danom predmete (ostatní študenti nehodnotili). Tento vyučujúci však pôsobil aj ako cvičiaci na inom predmete, kde dosiahol dobré hodnotenie. Vedenie ústavu sa rozhodlo situáciu naďalej sledovať a zaoberať sa možnosťami zlepšenia výučby tohto premetu.

3. Riešenie podnetov z hodnotenia na jednotlivých ústavoch

Prodekanka pre vzdelávanie poskytla ústavom súhrnné hodnotenia vyučujúcich a slovné vyjadrenia študentov. Ústavy vyhodnotili najzávažnejšie podnety a zaujali k nim stanovisko. Nižšie uvádzam konkrétne vykonané kroky.

Ústav biologických a ekologických vied.

Viacero študentov žiadalo viac praktických cvičení, návštevu pitevne na predmete Anatómia a menšie skupiny na cvičeniach z predmetu Etológia. Negatívne vnímali, že na predmete Cytológia sa priebežné hodnotenie nezarátavalo do celkového hodnotenia na konci semestra. Ústav sa rozhodol zorganizovať stretnutie so zástupcami študentov, na ktorom spoločne preberú podnety z ankety a možnosti ich riešenia.

Ústav chemických vied.

Objavili sa podnety k nedostatkom v organizácii predmetu Odborná prax a požiadavky poskytnúť podrobnejšie materiály k predmetu Metódy určovania štruktúry, spektrálne metódy.

Ústav fyzikálnych vied.

Ukázalo sa, že vyučovanie predmetov, ktoré sú poskytované spoločne na študijných programoch Fb aj AIb prináša viacero problémov, keďže informatici neabsolvovali na porovnateľnej úrovni s fyzikmi ani teoretickú matematickú prípravu ani tréning s používaným počítačovým programami. Výrazná kritika zaznela na cvičenia k predmetu Štatistické metódy spracovania údajov. Prednášajúci by mali s cvičiacimi lepšie skoordinovať obsah cvičení a požiadavky na skúšku. ÚFV zorganizoval stretnutie vedenia ústavu s garantom študijného programu z ÚINF a spoločne hľadali možnosti úpravy sylabov, náplne a spôsobu vyčovania týchto predmetov.

Študenti pozitívne hodnotili využitie moderných technológií v matematike a interaktívne prepájanie preberaného učiva s reálnymi príkladmi na predmete Základy matematiky pre fyzikov a alternatívny,

modernejší a zaujímavý prístup k budúcemu povolaniu na predmete Školské fyzikálne počítačom podporované laboratórium.

Ústav geografie

Tento ústav organizuje aj vlastné hodnotenie výučby každého predmetu na poslednom cvičení alebo prednáške v semestri. Takto získali a spracovali 644 dotazníkov, študenti hodnotili vyučujúcich známkami A až F. Je preto pochopiteľné, že v centrálnej ankete hodnotilo tento ústav menej študentov a neobjavili sa žiadne textové pripomienky. Výsledky internej ankety prerokoval riaditeľ ústavu s každým vyučujúcim osobne.

Ústav informatiky.

Ako veľmi užitočné pre svoju ďalšiu kariéru hodnotili študenti predmetyÚvod do informačnej bezpečnosti, Projektový manažment a predmety certifikovaného bloku SAP. Taktiež študenti veľmi pozitívne hodnotili prístup viacerých vyučujúcich (Galčík, Krídlo, Sokol, Nikorovič).

Pomerne veľa pripomienok sa však týkalo náročnosti predmetov a hlavne zadaní, ktorých vypracovanie si vyžaduje nadmerné množstvo času, neskoré zverejňovanie domácich zadaní napriek prosbám študentov, nesúlad cvičení s náplňou prednášok, atď.

Vedenie fakulty odporučilo ústavu podrobnejšie sa zaoberať vzniknutými podnetmi.

Ústav matematických vied

Tento ústav dlhodobo bojuje s poklesom kvality prípravy prichádzajúcich študentov, preto v ostatných rokoch, po intenzívnych diskusiách vyučujúcich pristúpil k viacerým zmenám v organizácii aj náplni predmetov, hlavne v prvých ročníkoch štúdia. Nie všetky zmeny priniesli požadovaný efekt úmerný námahe, ale ich pozitívne vnímanie študentami sa odrazilo aj v ankete. Ukazuje sa, že študenti veľmi pozitívne vnímajú snahu prednášajúcich aj cvičiacich odbúrať stres a vytvárať pozitívnu atmosféru na predmetoch, ktoré sú všeobecne považované za ťažké (Algebra, Geometria a predovšetkým Matematická analýza), snahu vyučujúcich vyvolať vlastnú aktivitu študentov na hodinách, ich ochotu pomôcť. Z obsahovej stránky oceňovali logickú štruktúru prednášok, väčší dôraz na interpretáciu a praktické aplikácie preberanej teórie (Mikroekonómia a Úvod do analýzy dát). Naopak, študenti kritizovali predmety, u ktorých nevideli praktické využitie.

4. Záver

Snahou vedenia fakulty je dosiahnuť, aby výsledky hodnotenia výučby viedli ku konkrétnym krokom na jej zlepšenie. Veľmi oceňujeme zámer vedenia niektorých ústavov diskutovať o výsledkoch hodnotení nielen s konkrétnymi vyučujúcimi, ale aj v širšom kolektíve ústavu a aj so študentami. Ukazuje sa však, že tak na strane študentov ako aj na strane vyučujúcich je potrebné naučiť sa konštruktívne pracovať s kritikou, aby výsledkom bola väčšia vzájomná dôvera zúčastnených strán a reálne zlepšenie kvality vzdelávacieho procesu.

Prof. RNDr. Katarína Cechlárová, DrSc.

prodekanka pre vzdelávanie